Національна Академія Наук України
ІНСТИТУТ ЛІТЕРАТУРИ ІМ. Т.Г.ШЕВЧЕНКА

National Academy of Sciences of Ukraine
SHEVCHENKO INSTITUTE of LITERATURE

01001 м.Київ–1, вул. Михайла Грушевського, 4, тел.: (044) 279–1084, 278–5321, факс: (044) 278–5281 e-mail: admin@ilnan.gov.ua ЄДРПОУ: 05417265

«__» червень 2026 р.
130/____

Інститут літератури ім. Т.Г. Шевченка НАН України
Всеукраїнське жіноче товариство імені Олени Теліги

Шановні колеги!
Запрошуємо вас узяти участь у
Міжнародній міждисциплінарній науково-практичній конференції
« “Гойдайте ж кличний дзвін!”: Олена Теліга і визвольна боротьба українців упродовж XX–XXI століть»,
присвяченій 120-ій річниці від дня народження української письменниці, громадської діячки, учасниці національно-визвольного руху Олени Теліги, яка відбудеться
6 жовтня 2026 року в м. Києві

Інформаційний лист

Олена Теліга – видатна постать українського національно-визвольного руху середини XX століття, талановита письменниця, котра з-поміж когорти митців «празької школи» виокремлюється особливо активною, діяльною, нарівні з Олегом Ольжичем, навіть «революційною» чи войовничою життєвою позицією. Вона постійно перебувала у вирі українського еміграційного життя в Подєбрадах, Празі, Варшаві, вповні відчуваючи і його звабу, і його загрозливі виклики. Вона «горіла змаганням за майбутнє» України. Проте її творча біографія й донині залишається дещо міфологізованою, потребує постійного уточнення, із опертям на архівні й раритетні джерела.

Для Олени Теліги реальність політична й мистецька, як і повсякдення звичайного життя жінки, дружини, перебували в одній площині, разом утілюючи мету і сенс екзистенційного буття людини, що стала в нашій історії «цілою епохою». Суверенна духовна незалежність кожного і всієї нації загалом, аристократизм духу, безкомпромісне відстоювання своєї української ідентичності, віра в перспективу розбудови незалежної української держави – головні цінності, що їх сповідувала Олена Теліга. Недарма Д. Донцов назвав її «поеткою вогняних меж» – це вповні проявилося у поетичній творчості, публіцистиці, критичних відгуках, як і в активній життєвій діяльності, у стосунках із побратимами, друзями, колегами, опонентами.

Та особливо виразно й знаково ці риси Олени Теліги проявилися на початку 1940-х років, коли вона в окупованому Києві згуртувала в основному молодих письменників у Спілку, яку й очолила, допомагаючи їм вижити; коли редагувала й спрямовувала літературний тижневик «Літаври», що було дуже небезпечно за нової окупації. Вона не залишила Київ, була арештована разом із чоловіком, однодумцями і розстріляна в лютому 1942 р. Проте залишила

нам «вічну заграву пориву», котра завжди була важлива упродовж багаторічної боротьби українців за свою незалежність і особливо актуалізувалася у нинішній вирішальний час нинішньої російсько-української війни.

Проблеми, що обговорюватимуться на конференції:

– життя, творча і громадська діяльність Олени Теліги; нове й нововідкрите в її героїчній біографії; її соратників і побратимів, сучасників і вчителів; особливості її творчого доробку в річищі сучасної історичної науки, культури, літературознавства;

– діяльність Культурної Референтури ОУН під час Другої світової війни; історико-культурні обставини еміграційного літературного процесу 1920– 1940-х років;

– відображення руху опору українців у художніх творах XX ст., а також написаних під час нинішньої російсько-української війни;

– національна ідентичність і українська літературу в контексті національно-визвольного руху XX століття;

– культурний національний спротив в екзистенційному вимірі українського мистецтва, зокрема в період нинішньої російсько-української війни.

До участі в конференції запрошуємо літературознавців, істориків, культурологів, мистецтвознавців, зокрема науковців, викладачів, аспірантів.

Робочі мови конференції: українська, англійська.

Конференція відбуватиметься у змішаному режимі.

Регламент доповіді на пленарному засіданні – 15 хв., на секційному – 10 хв.

Для участі в конференції необхідно до 25 вересня 2026 року заповнити заявку й надіслати анотацію, ключові слова виступу на електронну пошту оргкомітету:

o.teliha2026@gmail.com

Заявка для участі в конференції

1. Прізвище, ім’я, по батькові

2. Посада, вчений ступінь, наукове звання

3. Місце роботи або навчання

4. Відомості про наукового керівника (за наявності)

5. Контактний телефон і адреса електронної пошти

6. Назва доповіді

7. Анотація доповіді (до 1000 зн.) , ключові слова (5)

ОРГКОМІТЕТ